

НОВЕ ПЕРСПЕКТИВЕ У ИСТОРИЈСКОМ АРХИВУ КИКИНДА: ЈАЧАЊЕ И ПОЗИЦИОНИРАЊЕ УЛОГЕ АРХИВА У ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

Апстракт: Циљ рада је презентовање заокрета у програмској политици Историјског архива Кикинда и јачање улоге архива у локалној заједници. У првом делу рада наведене су и објашњене већ започете акције које за циљ имају јаснију препознатљивост архива на културном небу града. У другом делу дати су механизми којим би Историјски архив Кикинда ојачао своју улогу на културном небу у локалној заједници кроз сарадњу са школама, Туристичком организацијом Кикинда, осталим установама културе, а обрађени су и увођење архивске педагогије и феномен децентрализације културе.

143

Кључне речи: Историјски архив Кикинда, архивска педагогија, радионице, ученици, ребрендирање

ЈАЧАЊЕ УЛОГЕ ИСТОРИЈСКОГ АРХИВА КИКИНДА КРОЗ ИЗМЕНУ ПРОГРАМСКИХ АКТИВНОСТИ

Историјски архив Кикинда (у даљем тексту ИАК) дуго је био скрајнут са културне мапе Кикинде, првенствено својом грешком. Више него скромне програмске активности, које су се огледале у реализацији максимално једне изложбе годишње и публикације годишњака „ATTENDITE“, учиниле су да буде непрепознатљив као установа. Суграђани су у архив долазили по потреби, односно да дођу до потребног документа (извода из матичних књига, уверења о дипломирању и стажу, докумената потребних за процес реституције), док је културна мисија била потпуно запостављена. Новац добијен од локалне самоуправе, као и средства добијена на основу конкурса Покрајинског секретаријата за културу и Министарства културе, коришћена су за инфраструктурне радове и адаптацију истуреног депоа. За програмску активност архива издвајана су и тражена врло скромна средства, па није могло бити речи о одржаним предавањима, конференцијама, радионицама итд. Велики број архива у Републици Србији модернизовао је свој рад, окренуо се новим технологијама и правцима у архивској струци, којима су постали значајни учесници културног живота у својим срединама (попут архива у Пожаревцу, Ужицу, Нишу итд). ИАК је толико запоставио своју културну мисију, да је и суграђанима понекад тешко да пронађу његово седиште. Када се, након дужег промишљања, чини да су се сетили

¹ архивист, srdjansivcev0230@gmail.com

где се налази, следи конклузија („А, то је тамо у музеју“), будући да зграду делимо са Народним музејом. Архиву је, стога, била потребно потпуна промена програмске политике, односно њено поновно редефинисање, ребрендирање и јачање сопственог идентитета. ИАК има много тога да понуди својим грађанима, али и свим посетиоцима који дођу у град, па је био потребан „ресет“ да би се ухватио прикључак са осталим установама културе у граду, које сасвим солидно функционишу.

Историјски архив Кикинда је управо из тих разлога у току 2023. године започео са низом активности које би постепено установу поново учиниле релевантним учесником културних дешава у граду. У фебруару 2023. године покренута је акција „Књига на дар“, у оквиру које би све градске и сеоске школске библиотеке добиле свој примерак издања архива. Акција и даље траје, а до сада је подељено преко 400 примерака публикација. Циљ акције је обогаћивање школских библиотека делима из историографије, као и могућност да ученици приликом писања семинарских радова из локалне историје лако и брзо дођу до информација.²

У другој половини 2023. године, од септембра до децембра, архив је покренуо акцију „Архивска отворена врата“ чији је циљ да што више ученика основних и средњих школа посете архив, да се упознају са радом, функцијом и значајем установе. Укупно је организовано десет посета ученика из Кикинде, али и Иђоша, Банатског Великог Села и Нових Козараца, у пратњи својих наставника и професора историје. Архивисти су ученицима показали стару штампу, документе из 18. и 19. века, повеље, депое, као и старе школске дневнике, који су привукли највећу пажњу. Мора се напоменути да је већини ученика то био први пут да кроче у архив и да су многи од њих били позитивно изненађени оним што су видели и што архив има да понуди.³

Историјски архив Кикинда је сарадњу са школама на територији Града Кикинда наставио и у току пролећа 2024. године, па је у марту одржана радионица латинског језика са ученицима друштвено-језичког смера гимназије „Душан Васиљев“. У договору са професорком латинског језика, ученици су имали прилику да виде документе на латинском који се чувају у архиву, као и да учествују у њиховом креирању, вежбајући своје знање језика. Такође, имали су могућност да виде и осете уговоре, тестаменте, земљишне књиге и другу административну документацију писану на латинском језику, насталу у другој половини 18. и првој половини 19. века.⁴ Година 2024. је важна јубилејска година за Кикинду и њене установе културе, будући да се у новембру навршава 250 година од успостављања Великокикиндског привилегованог дистрикта, специфичне аутономне територијалне организације,

² Јелена Црногорац, „Из Историјског архива: школама књиге на дар“, *Кикиндски портал*, 9. 2. 2023, https://kikindski.rs/video-iz-istorijskog-arhiva-skolama-knjige-na-dar/?fbclid=IwY2xjawELFuxleHRuA2FlbQIxMQABHRxPlm-zuXnJNlrZ-wHkboi0bBM_YJp7_PLnk5aFoh-gxEifYDca8K97Yg_aem_Fmvxs8vSttYzNklGyam_kw (приступљено 22. јула 2024).

³ Saša Urošev, „Predviđen naučni skup o 250 godina od ustanovljenja Distrikta“, *Gradski online*, 20. јануар 2024, <https://gradski.online/srdan-sivcev-v-d-direktor-istorijskog-arhiva-predviden-naucni-skup-o-250-godina-od-ustanovljenja-distrikta/> (приступљено 22. јула 2024)

⁴ Приказани су документи који се чувају у оквиру Ф. 3 Великокикиндски привилеговани дистрикт 1774–1876, као Ф. 4 Град са уређеним сенатом Велика Кикинда 1778–1918.

важну за историју Срба у северном и средњем Банату. ИАК је обележавање годишњице започео низом радионица под називом „Од печата до штитова – грбови Дистрикта“ у сарадњи са основним школама, као и са колегама из Центра за ликовну и примењену уметност „TERRA“. Ученици од петог до осмог разреда имали су прилику да цртају грбове места која су се налазила у саставу Дистрикта, а у глини су утискивали печате места, у чему им је помогао вајар из „TERRA“. Архивисти из ИАК-а су учесницима радионице причали о историји и значају Дистрикта. Тацима су урамљени и поклоњени најбољи радови, као и глинени печати испечени у пећима „TERRA“, а сама примопредаја реализована је приликом посете школама.⁵

Диверзификација програмске активности огледа се и на примеру реализованих предавања. Наиме, иако је архив превасходно оријентисан ка историографији и сродним научним дисциплинама, било је потребно да се омогући већи избор тема и предавања за укусе различите публике. Предавања Тијане Братић „Родитељство некад и сад“ и „Рокенрол и распад Југославије“ Драгољуба Мандића привукла су другачију публику, из других сфера, од којих су многи по први пут дошли у архив из културних побуда, а не због реализације приватно-правних потреба.

Архив своју улогу у локалној заједници покушава да изгради, ојача и подигне учешћем у хуманитарним акцијама. Чепове са пластичних амбалажа скупљамо за потребе Центра за пружање услуга социјалне заштите „Наша кућа“, па смо 2023. године донирали велики број истих, а њиховом продајом је управа „Наше куће“ купила потребне ствари за функционисање установе. Радници ИАК су у неколико наврата организовано и заједнички учествовали у акцијама добровољног давања крви у просторијама Црвеног крста у Кикинди.⁶ Архив је врло активан на друштвеној мрежи Фејсбук (*Facebook*), на којој прилично редовно објављује садржаје, а у плану је отварање профила на Инстаграму (*Instagram*) и Тик-Току (*Tik-Tok*), у циљу представљања и приближавања архива средњошколској популацији. У ери информатичке револуције, која ја увелико у току, потребно је што више инсистирати на дигиталној присутности, што је још један корак до боље препознатљивости.

ПРЕДЛОЗИ ЗА ДАЉЕ ЈАЧАЊЕ УЛОГЕ ИАК У ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ И ВАЖНОСТ УСТАНОВЕ НА ПОЉУ КУЛТУРЕ СЕЋАЊА

Срж нове и будуће програмске политике ИАК-а лежи у дубљој, тешњој сарадњи са школама. Предуслов квалитетног спровођења зацртаних програмских начела и планова је запошљавање архивског педагога, а први корак у том правцу је измена систематизације и стварање новог радног места, за шта је добијена сагласност Градске управе Града Кикинда. У плану је лобирање за добијање сагласности од Министарства културе за запошљавање архивског педагога у току 2025. године. Потребан нам је архивски педагог, стручњак који добро познаје архивску теорију и

⁵ Saša Urošev, „Dve kikindske ustanove kulture: na interaktivan način osnovcima približili lokalnu istoriju“, *Gradski online*, 25. 4. 2024, <https://gradski.online/dve-kikindske-ustanove-kulture-na-interaktivan-nacin-osnovcima-priblizili-lokalnu-istoriju/> (приступљено 22. јула 2024).

⁶ За више информација о активностима ИАК видети на Фејсбук (*Facebook*) страници установе: https://www.facebook.com/profile.php?id=100064361757020&locale=sr_RS

праксу, као и педагошко-дидактичка начела, да се бави васпитно-образовном улогом архива.⁷ У сарадњи са стручњацима из архива, попут историчара, социолога и информатичара, он би креирао радионице и различите програме за ученике, али и предшколце.

Архивски педагог би анализирао потребе архива, планирао, осмишљавао, припремао, обрађивао и спремао публикавање архивске грађе у образовно-васпитне сврхе.⁸ Он или она би могли у потпуности да се посвете таквој врсти архивске делатности, да од предшколаца и ученика основних и средњих школа ствара нову публику креирајући занимљиве, интерактивне радионице, програме и друге садржаје. Архив би на тај начин и те како ојачао своју позицију у локалној заједници, омогућавајући деци да се упознају са радом и значајем архива, као и да кроз игру сазнају нешто ново о локалној историји, будући да се на часовима историје у школама мало пажње посвећује микро историји. Архиви, који су дуго били херметични и затворени, уласком у 21. век и развојем информатичких технологија и писмености коначно постају отворени у комуникацији са свим корисницима и њиховим потребама. Они рedefинишу своје приоритете који поред своје примарне функције (чување, обрада и коришћење грађе) постају свесни и своје вишеслојне улоге која обухвата и значајан васпитно-образовни потенцијал. На тај начин постају места неформалног образовања, а образовни материјали прилагођени узрасту, нивоу знања или интересовању корисника, осмишљени су са циљем квалитетнијих примена постојећег и стицању нових знања и информација, као и ширењу утицаја и угледа архива и промоције културног наслеђа које чува.⁹

У току је израда пројектно-техничке документације адаптације дела зграде ИАК-а ради отварања нове истраживачке сале која ће бити вишенаменског карактера. Осим што ће бити читаоница, планирано је да буде и библиотека, а истовремено ће се у њој одржавати педагошке радионице намењене деци. Архивски педагог би тако добио адекватан простор за рад, опремљен свим потребним мобилијаром и техником, а деца одговарајући простор за игру и учење, будући да тренутно то није случај.

Сарадња са школама – Као што је наведено на почетку поглавља, сарадња са школама представља срж будућег деловања архива кроз реализацију радионица или акција попут „Архивских отворених врата“, која су за циљ имала да се ученици упознају са делатношћу и значајем архива за чување културног наслеђа. Међутим, образовна улога архива не сме да се сведе само на ученичке посете или обиласке изложби, него мора да се постоји отвореност за усвајања нове парадигме архивске педагогије. Предшколска и школска деца представљају непресушан потенцијал за креативан и иновативан приступ презентације архивске грађе кроз интересантне радионице и програме.

⁷ Зорица Смиловић, „Архивска педагогија у Србији – искуства, анализа, значај“, у: *Зборник радова* 6, ур. Слободанка Цветковић (Београд: Архивистичко друштво Србије, 2023), 617.

⁸ Исто, 618.

⁹ Исто, 617.

Заједно са школама треба радити на обележавању значајних датума за историју школе или самог града, кроз реализацију изложби или предавања, будући да ИАК чува велики број школских фондова. У Кикинди неколико година са великим успехом делује Регионални центар за таленте при гимназији „Душан Васиљев“. Полазници курса из историје у оквиру Центра користе архивску грађу ИАК-а у свом истраживању (увек 1-2 ученика у генерацији), а стручни радници колектива стоје на располагању младим научницима. Међутим, сматрам да се сарадња са Регионалним центром мора продубити, будући да ће ученици, пошто пишу радове у вези са локалном историјом, увек бити упућени на ИАК. У договору са Градском управом у буџету установе могла би се отворити позиција за награђивање ученика који би на републичким такмичењима Центра за таленте постигли неки успех. Ове године је Богдан Завишин, ученик 2. разреда друштвено-језичког смера гимназије и полазник Регионалног центра за таленте, остварио велик успех тиме што је освојио прво место на републичком такмичењу из историје за таленте. Уређивачки одбор годишњака „ATTENDITE“ одлучио је да његов награђени рад о Павлу Кенђелцу, архимандриту манастира Свети Ђурађ, првом српском доктору теологије и једном од значајнијих Кикинђана, објави у новом, јубиларном 20. броју, који излази у септембру текуће године. На тај начин бисмо желели да подржимо научну каријеру Завишина на самом почетку, као и да прву референцу убележи управо у установи у свом матичном граду. Евентуални споразум о сарадњи са Регионалним центром за таленте омогућио би свим полазницима из историје да кикиндској публици презентују резултате својих истраживања, а архив би био обавезан да пружи сву логистичку и новчану подршку за та предавања.

Историјски архив Кикинда планира да од наредне школске године омогући бесплатну припрему ученицима осмих разреда задатака из историје, који ће се наћи у оквиру Завршног испита у основном образовању и васпитању. Број часова зависио би од броја пријављених ученика, а архивисти-историчари би свако питање обрадили кроз презентацију како би се ученицима објаснио историјски контекст. Наравно, све радионице и програме треба пажљиво припремати да не угрозе основну делатност архива, као и да не оптерете архивисте-историчаре обавезама које ће реметити њихов рад на сређивању, обради и презентацији архивске грађе. Планови за повећање препознатљивости архива ни по коју цену не смеју да доведу у питање основну делатност због које архив постоји.

Сарадња са установама културе у Кикинди – Сарадња са Народним музејом, Народном библиотеком „Јован Поповић“, ЦЛПУ „TERRA“, Културним центром и Народним позориштем у Кикинди гарант је веће видљивости самог архива, као и снажније културније синергије у граду. Са „TERRA“ смо сарађивали на организацији ликовно-вајарских радионица посвећених обележавању годишњице успостављања Великокикинског привилегованог дистрикта. У новембру архив у сарадњи са Матицом српском организује научни скуп „250 године слободе – 250 година Дистрикта“, а Културни центар и Народно позориште учествоваће у догађају са адекватним културно-уметничким програмом.

Град Кикинда планира да се кандидује за добијање статуса Националне престонице културе за 2027. годину. То је права прилика да ИАК искористи могућ-

ност да упливом значајнијих новчаних средстава осавремени програм, техничку и грађевинску инфраструктуру. Добијање статуса престонице културе даће погонско гориво промоцији културног наслеђа у Кикинди, а архив не сме остати по страни. Креирањем самосталних, али и партнерских програма са другим установама културе, омогућиће суграђанима, али и свим осталим посетиоцима, да уживају читаве 2027. године у културним догађајима. Међутим, тај статус се мора на прави начин искористити да промовисање и пласирање културних садржаја буде високо на пиједесталу и после те године. У оквиру припрема за добијање престонице културе планирано је извођење радова на адаптацији депоа у којима се чува највреднија и најстарија грађа за историју Кикинде и северног Баната. У укупно пет просторија чува се документација настала у периоду од 1747. до 1960. године. Просторије су у лошем стању (отпадају малтер и креч), те се вредна архивска грађа налази у опасности. Потребно је извршити молерске и зидарске радове, а такође и замену дрвених подних дасака плочицама или другим одговарајућим материјалом. Будући да су поменуте просторије депоа некадашње затворске ћелије, оне имају интересантну историју. Наиме, врата и прозори просторија потичу из времена изградње зграде (1839. године), а некадашњи затвореници урезивали су своја имена, као и време колико им је остало до краја одслужења казне, на унутрашњу страну столарије. План је да у оквиру адаптације столарија са именима затвореника буде посебно осветљена, а све пропраћено легендама са информацијама о некадашњој казниони у којој се данас налази архив. Некадашње затворске ћелије могле би да буду одлични споменици културе сећања и анализе људских судбина кроз историју.

Партнерство са Туристичком организацијом Кикинда – Сарадња са овом организацијом омогућила би архиву да буде видљив у самом граду, али и на туристичким сајмовима, где би био рекламиран са осталим установама са којима Туристичка организација Кикинда сарађује. Превасходно ту мислим на Народни музеј и ЦЈПУ „TERRA“, који услед сарадње са ТОК имају већу посету изложбама и осталим програмима, јер се све екскурзије и туристичке руте упућују на обилазак те две установе културе. Архив ради до 15 часова, али постоји могућност увођења друге смене, нарочито запослењем архивског педагога, који би могао у поподневним часовима да буде врста водича кроз сталну и тренутну изложбену поставку, али и да реализује одређене радионице у том термину. Скраћено радно време викендом, када има највише туриста у граду, такође је једна од опција. Сарадња са Туристичком организацијом свакако би олакшала архиву да буде видљивији свим туристима и особама које са стране дођу у Кикинду пословно или неким другим поводом. Туристичка организација Кикинда и Град Кикинда заједнички су реализовали пројекат оспособљавања туристичких водича. Архив и Туристичка организација би заједнички могли да покрену пројекат обиласка кикиндских споменика, знаменитих места и објеката у којем би један архивиста-историчар помогао водичима у приближавању историје Кикинде туристима. Такође, у сарадњи са Туристичком организацијом, Градом Кикинда и МУП-ом, локација архива би требало да буде истакнута на сигнализацијама по граду и на саобраћајницама на уласку у Кикинду са осталим установама културе, јер до сада то није био случај. У европским метрополама, али и у Новом Саду, споменици, значајни објекти и паркови, обележени су таблама са утиснутим QR кодом, а њиховим скенирањем туристи и све заинтересоване особе

могу да дођу до тражених информација. Пројекат, чији носиоци би били ИАК и Туристичка организација Кикинда, састојао би се у изради табли са кодовима на око педесет локација, а скенирање кодова водило би на веб-страницу на којој се налазе краћи текстови на српском, енглеском и румунском језику.

Децентрализација културе – Територијална надлежност ИАК-а простире се на Град Кикинду, општину Чока и општину Нови Кнежевац. Једна од могућности да архив постане видљивији на културној мапи северног Баната јесте да изврши децентрализацију свог деловања. Предуго је био ограничен само на своје седиште, одакле је вршио културну мисију. Програми попут предавања, изложби, едукација, реализовани самостално или са школама и месним заједницама у селима и местима над којима архив има надлежност, значили би како архиву, тако и заједницама у којима готово да нема културних дешавања. Изложбе или предавања о школама, привредним субјектима и пољопривредним задругама у селима чоканске и новокнежевачке општине имале би одјека, будући да су културни догађаја врло ретки. Архив чува значајну архивску грађу о селима на територији Града Кикинде, па би се у сваком од њих девет могао организовати одређени програм. У плану је да архив конкурише на пројектима Министарства културе и Покрајинског секретаријата за културу управо са темом децентрализације културе за реализацију програма у насељеним местима која се налазе на територији коју архив покрива. Партнери би могли бити завијачна и удружења грађана, као и месне заједнице, школе и верске заједнице. У децембру 2024. године договорена је поставка изложбе у ОШ „Мора Карољ“ у Падеју, на којој би били изложени документи о историји школе који се чувају у Историјском архиву Кикинде.

РЕЗИМЕ

Рад има за циљ да укаже на начине како Историјски архив Кикинда може да буде видљивији на културној сцени града. У првом делу рада, односно у поглављу Јачање улоге ИАК кроз измену програмских активности, назначено је да је архив 2023. и у првој половини 2024. године покренуо низ акција („Књига на дар“, „Архивска отворена врата“, организација радионица), уз жељу да оне учине рад установе видљивијим и атрактивнијим. Архиву су били потребни ребрендирање и измена програмских активности, због стагнације, потпуне инертности и невидљивости на културној мапи града.

У поглављу Предлози за даље јачање улоге ИАК у локалној заједници и важност установе на пољу културе сећања дати су јасни и опипљиви механизми уз помоћ којих би архив трансформисао и осавременио свој рад. Најважнија ставка је увођење архивске педагогије и запослење особе са тим звањем које би креирало и водило интерактивне и занимљиве радионице. У вези са тим је и даља сарадња са школама, јер су деца захвални конзументи културних садржаја. Нарочито је апо-строфирана снажнија сарадња са Регионалним центром за таленте при гимназији „Душан Васиљев“. На крају рада подвучено је да би архив имао користи од повезивања са Туристичком организацијом Кикинде, јер би то омогућило већу видљивост за туристе који дођу у град, као и бољу промоцију установе. Увођење друге смене

и рада викендом такође може учинити архив доступнијим суграђанима, али и свим особама које туристички или пословно бораве у Кикинди. Децентрализација културе, односно пласирање културних садржаја (радионица, предавања, промоција књига) у мањим и руралнијим срединама значило би како установи, тако и заједницама у којима су културна дешавања ретка.

ИЗВОРИ И ЛИТЕРАТУРА

- Смиловић, Зорица. „Архивска педагогија у Србији – искуства, анализа, значај“. У: *Зборник радова* 6, ур. Слободанка Цветковић (Београд: Архивистичко друштво Србије, 2023), 617-631.
- Црногорац, Јелена. „Из Историјског архива: школама књиге на дар“. *Кикиндски портал*, 9. 2. 2023, https://kikindski.rs/video-iz-istorijskog-arhiva-skolama-knjige-na-dar/?fbclid=IwY2xjawELFuxleHRuA2F1bQIxMQABHRxPlm-zuXnJNlRZ-wHkboi0bBM_YJp7_PLnk5aFoh-gxEifYDca8K97Yg_aem_Fnvxs8vSttYzNklGyam_kw (приступљено 22. јула 2024)
- Урошев, Саша. „Предвиђен научни skup о 250 година од установљенја Дистрикта“. *Градски online*, 20. 1. 2024, <https://gradski.online/srdan-sivcev-v-d-direktor-istorijskog-arhiva-predviden-naucni-skup-o-250-godina-od-ustanovljenja-distrikta/> (приступљено 22. јула 2024)
- Урошев, Саша. „Две кикиндске установе културе: на интерактиван начин основцима приближили локалну историју“. *Градски online*, 25. 4. 2024, <https://gradski.online/dve-kikindske-ustanove-kulture-na-interaktivan-nacin-osnovcima-priblizili-lokalnu-istoriju/> (приступљено 22. јула 2024)

Srđan SIVČEV

**NEW PERSPECTIVES
IN THE HISTORICAL ARCHIVES OF KIKINDA:
STRENGTHENING AND POSITIONING THE ROLE OF
THE ARCHIVES IN THE LOCAL COMMUNITY**

Summary

The aim of this paper is to point out the ways in which the Historical Archives of Kikinda can be more visible on the cultural scene of the city. In the first part of the work, i.e. in the chapter *Strengthening the Role of HAK through the Change of Program Activities*, it is indicated that in 2023 and in the first half of 2024 the Archives launched a series of activities (“Book as a gift”, “Open door”, workshops), with the desire to make the institution’s work more visible and attractive. The archives needed rebranding and change of program activities due to stagnation, inertness and invisibility on the cultural map of the city.

In the chapter *Proposals for Further Strengthening the Role of HAK in the Local Community and the Importance of the Institution in the Field of Memory Culture*, clear and tangible mechanisms are given which would help the archives to transform and modernize its work. The most important item is the introduction of archival pedagogy and the employment of a person with that title who would create and lead interactive and interesting workshops. Further cooperation with schools is related to this, because children are appreciative consumers of cultural contents. Stronger cooperation with the Regional Centre for Talents at the “Dušan Vasiljev” Gymnasium was especially emphasized. At the end of the paper, it was underlined that the archives would benefit from a connection with the Kikinda Tourist Organization, as this would enable greater visibility of the archives for tourists who come to the city, as well as better promotion of the institution. The introduction of a second shift and work on weekends can also make the archive more accessible to fellow citizens, but also to all people staying in Kikinda for tourism or business. Decentralization of culture, i.e. marketing of cultural content (workshops, lectures, book promotion) in smaller and more rural areas would benefit both the institutions and communities where cultural events are rare.